

Presentació

El curs acadèmic 2020-2021 no s'ha diferenciat de l'anterior per l'impacte que sobre el país, i el món, i també sobre l'Institut, ha tingut la pandèmia de la COVID-19. A diferència de bona part d'aquell curs, no ens ha calgut tancar les seus de Barcelona ni les delegacions de l'Institut, però bona part del treball que du a terme el personal s'ha hagut de fer des de casa, teletreballant, i les reunions dels plens, de les seccions i de les societats filials s'han fet majoritàriament de manera telemàtica.

L'Institut s'ha hagut d'adaptar a les circumstàncies i, ultra les angúnies generades per l'epidèmia (que s'ha rabejat en personal i membres de la casa, alguns dels quals lamentablement ens han deixat), la cancel·lació o l'ajornament d'algunes activitats acadèmiques i la impossibilitat de trobar-se presencialment amb els col·legues, la majoria de les activitats s'han pogut dur a terme; aquesta *Síntesi memòria* en dona informació. Algunes activitats fonamentals, com l'entrega dels Premis Sant Jordi i els concerts, han recuperat el format normal.

Recuperar l'activitat, basar-se en els sistemes telemàtics per dur a terme reunions, conferències i congressos ha suposat un esforç addicional, tant per als acadèmics com per al personal de la casa, i en general n'hem sortit ben parats, però una mica més fatigats que d'habitud. Cal desitjar que en l'immediat futur aquesta situació deguda a la pandèmia s'esvaeixi i ens permeti retornar a la vida normal. A la columna de l'haver cal incloure-hi el fet que les connexions telemàtiques han permès una assistència més gran als actes que en la situació normal (i per part de membres de qualsevol racó del món).

El resultat és que, segons les activitats de què aquesta *Síntesi memòria* dona compte, i que es veuran ampliades en la *Memòria* del curs, no és aparent que l'IEC hagi patit en excés l'impacte de la pandèmia.

El tret de sortida del curs 2020-2021 fou la inauguració, quan un membre de la corporació dicta la lliçó sobre un tema de l'especialitat per la qual fou elegit. L'acte inaugural tingué lloc al pati de la Casa de Convalescència, i Cèlia Marrasé, membre de la SECCB, va impartir la lliçó inaugural «L'ocèa tempera, produeix i recicla». Josep Enric Llebot, secretari general, va donar lectura a la *Memòria* d'activitats de l'IEC. Per primera vegada en molts anys, i a causa de la pandèmia, cap autoritat acadèmica o política va poder acompanyar-nos.

Uns dies abans, l'IEC s'havia sumat a la commemoració de la Diada Nacional de Catalunya de l'Onze de Setembre, al pati de la Casa de Convalescència, amb un acte parcialment obert a la ciutadania amb la conferència «La tecnologia i la nostra vida: quan la petita es fa gran...», pronunciada per Núria Salán, presidenta de la SCT. La commemoració, que s'inicià amb unes paraules del president de l'Institut, va incloure el lliurament dels diplomes del 89è *Cartell de premis i de borses d'estudi* de l'IEC (Premis Sant Jordi 2020), que havia estat ajornat a causa de les restriccions per la pandèmia de la COVID-19. L'acte es va cloure amb la interpretació d'*El cant de la senyera* i *Els segadors*, a càrrec de Jordi Figaró a la tenora, i es va poder seguir en línia. A causa de les mesures sanitàries, en aquesta ocasió no es van poder oferir les tradicionals visites guiades a l'edifici.

La tercera festa grossa de l'Institut, Sant Jordi, en què es lliuren els premis de l'IEC, se celebrà també al pati de la Casa de Convalescència; l'acte també es va poder seguir en línia. El secretari general de l'Institut va ser l'encarregat de fer la lectura de les persones guardonades en aquesta edició, la del 90è *Cartell de premis i de borses d'estudi*. Enguany, el Premi Prat de la Riba es va atorgar al musicòleg i gambista Jordi Savall, que va parlar en nom dels guardonats. La celebració de la Diada de Sant Jordi es completà amb una parada de llibres al pati i amb una jornada de portes obertes a l'edifici.

Entre les activitats que es pogueren dur a terme, i que s'esmenten en aquesta *Síntesi memòria*, totes importants, voldria destacar les següents: el Simposi TIR-FOR I: «De l'estudi del territori a la cartografia digital»; les jornades internacionals *Conflictes de sobirania a Europa: bases per a una solució*, fruit d'una col·laboració entre l'Institut i Eusko Ikaskuntza, la Societat d'Estudis Bascos; la presentació del llibre *The Case of the Catalans. Why so many Catalans no longer want to be part of Spain*;

la sessió inaugural del curs interacadèmic; l'Olimpíada de Física i la celebració del Dia Internacional de les Matemàtiques; la celebració del centenari del Servei Meteorològic de Catalunya; la presentació del darrer volum i del cercador digital de les *Obres completes* de Pompeu Fabra; la presentació del Premi Rafael Patxot i Jubert 2020; la celebració del 125è aniversari de la Biblioteca Pública Arús; la presentació de la 2a Biennal Ciutat i Ciència, i la participació en alguns dels seus actes; el lliurament dels premis de la prova Cangur de Matemàtiques, i la sessió constitutiva del Consell Assessor del Parlament sobre Ciència i Tecnologia (CAPCIT). Cal destacar les diferents activitats de societats filials, de seccions i de tot l'Institut dedicades a la COVID-19 i als seus efectes en pràcticament tots els camps. També, les reunions amb les societats filials i les delegacions, i les eleccions a la Presidència de l'Institut, després d'haver exhaurit el president que això signa els dos períodes estatutaris. L'equip presidencial escollit, presidit per Teresa Cabré, està format també per dues vicepresidentes (Marta Prevosti i Maria Corominas) i per un secretari general (Àngel Messeguer). La presidenta electa va traçar, en sengles discursos abans i després de la seva elecció, el camí que vol seguir en el seu mandat; i qui això signa va fer també un recull breu d'allò que al llarg dels vuit anys de mandat s'havia fet des de la Presidència de l'Institut, i d'allò que, per raons diverses, no s'havia pogut assolir. En el web de l'Institut (www.iec.cat) es poden consultar aquests i altres documents.

El congrés de l'Academia Europaea, hostatjada a l'Institut; l'assemblea anual de l'ALLEA, tinguda en línia; la creació, coincidint amb l'Any Carner, de la Càtedra Josep Carner per part de l'IEC i la UB; la presentació dels primers resultats del projecte transfronterer CATCAR, Catalunya Carolíngia, dotat d'un finançament POCTEFA, o la dinàmica del projecte de recerca de biogenòmica, entre altres activitats, indiquen les relacions internacionals de l'Institut, no limitades a col·laboracions acadèmiques, i amb implicació de recerques capdavanteres en els diferents àmbits que l'IEC conrea. En les pàgines que segueixen trobareu aquestes informacions, condensades, en espera de la seva publicació extensa en la *Memòria 2020-2021*.

Al llarg del curs, l'estructura de l'Institut ha sofert les modificacions usuals: ingrés de nous membres numeraris i corresponents quan s'esdevenen baixes entre els membres pel pas a emèrit o per defunció; canvis en les juntes de govern de les seccions i les societats filials, etc. També hem hagut de lamentar el traspàs de membres. L'IEC integra aquests canvis i continua treballant en la seva missió, que aconsegueix des de fa més d'un segle, malgrat maltempsades com la d'aquest curs (i altres de molt pitjors, com la dictadura de Primo de Rivera, la Guerra Civil i la llarga dictadura de Franco).

Els projectes de recerca i les publicacions són la raó de ser de l'Institut, que també fa, quan ho creu necessari, declaracions públiques en relació amb la llengua, la ciència o la política que afecta els Països Catalans. De bracet amb institucions, universitats, acadèmies i entitats, i integrat en organismes internacionals, l'IEC persevera en la lluita persistent i constant per a contribuir a conèixer el patrimoni històric, lingüístic, cultural i natural dels Països Catalans i per a fer més culta i més lliure la societat catalana. Voldria fer una menció especial de totes les persones i entitats que durant la llarga història de l'IEC han contribuït amb deixes i llegats a la institució. Enguany hem elaborat una llista per a donar conèixer cada nom de persona o d'entitat que ha contribuït d'una manera o d'una altra amb una donació a l'IEC. És una llarguíssima llista de la qual en aquesta *Síntesi memòria* n'hi ha un tast, però que al web de l'IEC consta completa. Vol ser un agraïment públic cap a les persones que fan aquestes donacions.

Enguany, especialment, vull cloure aquesta presentació desitjant molts èxits al nou equip de govern de l'Institut, que ha iniciat la seva singladura el primer dia de setembre. Vull acabar aquesta presentació amb la mateixa frase amb què vaig cloure el meu discurs de final de mandat: «Ha estat un honor poder presidir aquesta casa tots aquests anys; no sé en quina mesura la meua empremta haurà quedat a l'Institut, però puc assegurar que la petja que l'Institut ha deixat en mi ha estat enorme i profitosa.»

JOANDOMÈNEC ROS
President de l'Institut d'Estudis Catalans
Agost del 2021